

Datum: 08.09.2015

Medij: Danas

Rubrika: Kultura

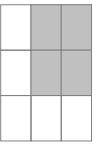
Autori: A.B

Teme: Color Press group

Napomena:

Površina: 714

Tiraž: 0

Naslov: Književnost kao medijski događaj

Strana: 18

Sa regionalne konferencije Book Talk 2015, održane krajem prošle nedelje u Novom Sadu

Književnost kao medijski događaj

Novi Sad - Druženjem uz frusškogorska vina u subotu su okončane prateće aktivnosti u okviru regionalne konferencije BookTalk 2015, koju je u Novom Sadu od 3. do 5. septembra prvi put ove godine upriličila kompanija Color Press Group kako bi okupila izdavače, pisce, čitaoce, novinare, prijatelje knjige i sve koji se tako osećaju. Sudeći po onome što se moglo čuti od domaćina i gostiju, razloga za iniciranje skupa koji bi povezao i animirao profesionalce i publiku bilo je više, i svi su imali regionalan karakter: otežano poslovanje izdavača, socijalni i kulturni status pisaca, digitalizacija i novi mediji, književnost u istorijskom, društvenom i tehnološkom kontekstu, ali i dužnost država regiona da vođenjem odgovornih ekonomskih, kulturnih, medijskih i socijalnih politika daju podsticaj kulturi knjige.

Namera organizatora da ukaže na društveni i poslovni interes da se podstakne pisanje, objavljivanje i čitanje, materijalizovala se u prethodno sprovedenoj akciji poklanjanja knjiga svim putnicima novosadskog javnog prevoza zatečenim u čitanju, nazvanom „Nedelja knjige“. Ova akcija, sprovedena u saradnji sa izdavačima, poslužila je kao uvod u manifestaciju čiji je zvanični program počeo 3. septembra predavanjem „Nemanjine zlatne viljuške ili o

hranjenju neprijatelja“ Tatjane Ognjenović u galeriji Spomen-zbirke Pavla Beljanskog, na temu gastrodiplomacije i gozbe kao repertoarske jedinice srednjevekovne međunarodne političke scene.

Središnji program manifestacije, konferencija vođena u

brojnih medijskih poslenika - karakter medijskog događaja, nesvojstven pažnji koja se književnosti najčešće (ne)poklanja. Konferencija BookTalk 2015 sazvana je u uslovima „izolacije književnosti“, kako je ocenio njen uvodničar, pisac Laslo Vegel, u eri u kojoj je, kako je rekao, „novac veći cenzor od nekadašnjih ideologa“ a, po mišljenju više izlagača, u kojoj je država neodlučan i ambivalentan akter u kulturnim procesima koji redefinišu njenu zasnovanost na interesu zajednice i vrednostima kulture.

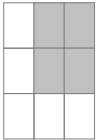
Upravo je to bila tema prvog panela „Država kao (ne)prijatelj knjige“ na kojem su Jelena Trivan, Zoran Kolundžija, Veran Matic i Dejan Papić nastupili kao predstavnici domaćeg izdavaštva u dijalogu sa Markom Despotovićem iz Ministarstva kulture i informisanja Srbije, i u kojoj su se čuli stavovi o potrebi da, sem kroz legislativu, država pruži aktivniji doprinos održivosti izdavačke produkcije i socijalnog statusa

Konferencija BookTalk 2015 sazvana je u uslovima „izolacije književnosti“, kako je ocenio njen uvodničar, pisac Laslo Vegel, u eri u kojoj je, kako je rekao, „novac veći cenzor od nekadašnjih ideologa“

vidu sedam panel-rasprava u kojima su iskustva i stavove ukristili videniji delatnici na polju regionalne književnosti i izdavaštva, održana je 4. septembra u izložbenim i svečanim prostorijama galerija Matice srpske i Spomen-zbirke, dobivši - simultanim prenošenjem putem lajvstriminga i tvitera, te učešćem

Svetlana Slapšak, Slaviša Grujić,
Laslo Vegel i Veran Matić

književnih stvaralaca, kvalitetnijem obrazovanju i većoj dostupnosti kulturnih sadržaja.

Tema drugog panela „Književne nagrade i književne nepravde“ podstakla je debatu o relevantnosti književnih priznanja, spornim aspektima društvene i akademske evaluacije književnog dela (ili opusa) i opštoj nemogućnosti uspostavljanja univerzalnih kriterijuma za recepciju i vrednovanje književnosti, u kojoj su učestvovali, između ostalih, Vesna Dedić, Jelena Lengold, Sava Damjanov, Vladimir Gvozden i Vlaho Bogišić. Nerazrešivim pitanjima rasprave ukazalo se na dileme da li je univerzalna vrednost recipročna visini tiraža ili društvenog statusa pisca i polaže li elitističke distanca spram zabave i opšte prijemčivosti veće pravo na umetničku vrednost u odnosu na produkciju koja se čitanošću nameće za važnog činioca savremenog korpusa književnih tekstova.

„Exit Through the Gift Shop: Gde je budućnosti izdavaštva u

digitalnom dobu“ je panel-diskusija o mogućnosti koje na planu izraza, formalnog i medijskog artikulisanja književnog teksta pružaju digitalizacija, nove tehnologije u telekomunikacijama i elektronsko izdavaštvo. U diskusiji u kojoj su učestvovali regionalni pisci i izdavači do izražaja su došla pitanja da li raspoloživost novih načina recepcije književnog dela stvara uslove za afirmaciju književnosti ili vodi ka ukidanju knjige kao samostalnog medija, utiče li dostupnost nebrojenog mnoštva informacija i dominacija vizuelnih medijskih sadržaja na čitalačke navike i na mesto civilizacije reči u savremenoj distribuciji iskustava i značenja. Svetislav Jovanov je podsetio na pravilnost u dosadašnjem razvoju medija - da stari medij postaje sadržaj novog - i ukazao na tendenciju integrisanja svih medija u metamedijsku sveobuhvatnost interneta, dok je Ekrem Dupanović izneo uverenje da u formi audio-knjige treba tražiti budućnost izdavaštva.

Četvrti panel po redu, sa temom „Where Have All The Flowers Gone: Kuda klizi region i koja je u tome odgovornost intelektualnih elita - EU ili novi ratovi?“ regionalne pisce učesnike ujedinio je u uverenju da se transformacija zajedničke države u razučeni region samostalnih država nije toliko odrazio na dezintegraciju jedinstvenog kulturnog prostora koliko na jedinstvo u dezintegraciji kultura na tim prostorima. Upravo iz toga, po njihovim ocenama, proizlazi neznatan uticaj intelektualaca na društvena zbivanja, čemu doprinosi i novi ekonomski model regiona koji, kao i svuda gde je rasprostranjen, destimuliše kulturnu razmenu podjednako marginalizacijom kulturnih potreba stanovništva i značaja

O dometu direktnog učešća pisca u političkom životu i literarnom angažmanu usmerenom ka političkim ciljevima bilo je reči i na panelu „Šta je Grasliteo da nam poruči: Ima li književnosti bez političkog stava“. Svetlana Slapšak, Veton Suroi, Laslo Vegel su, između ostalih, raspravljajući o primeru Gintera Grasa i drugih pisaca, dali primat kategoriji kritičke svesti kao svojstva pisca velike književnosti, ali i principa stvaralačke slobode čiji se upliv na polje političkog delovanja u specifičnim okolnostima ne da zauzdati, uz svu opasnost da se ode sa one strane humanističkog. O tome da li ovaj princip može da bude doveden u pitanje diskutovali su Adisa Bašić, Teofil Pančić, Branko Rosić i Zvonko Maković u panelu ko-

Transformacija zajedničke države u razučeni region samostalnih država nije se toliko odrazila na dezintegraciju jedinstvenog kulturnog prostora koliko na jedinstvo u dezintegraciji kultura na tim prostorima

umetničkog stvaranja. Nasuprot relativno usaglašenim stavovima učesnika ovog panela, na panelu posvećenom savremenoj književnoj produkciji o Prvom svetskom ratu Svetislav Basara, Muharem Bazdulj, Vladimir Kecmanović, Aleksandar Gatalica i Denis Kuljiš izneli su prilično raznovrstan inventar istorijskih činjenica i interpretacija, iz čega se pre svega mogao izvesti zaključak da istoriografski impulsi snaže literarnu fikciju i danas koliko i u vreme Homera, ali i da je bavljenje književnošću parapolitička aktivnost.

ji je sebi dao zadatak da utvrdi sme li se knjiga zabraniti po bilo kom osnovu. Opšti konsenzus učesnika da za time ne treba posezati čak ni kada knjiga prkosi osnovnim ljudskim i civilizacijskim vrednostima, nisu narušili ni izneti stavovi da pitanje zabrane knjige u određenim okolnostima ipak treba postavljati u cilju pokretanja dijaloga o značajnim društvenim temama, niti nostalgичno osvratanje za vremenima kada su zabrane knjigama zapravo mogle da dodele priznanje za subverzivnost, odričući im sve drugo.

Aleksandar Božić

